

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică,

Articolul I. - Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.128-129, art.1012) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 123 se expune în următoarea redacție:

„Articolul 123 Persoana publică

Prin *persoană publică*, potrivit prezentului cod, se înțelege persoana care deține un mandat legislativ, executiv, administrativ sau judiciar, a fost numită ori aleasă în autoritățile, instituțiile publice, într-o întreprindere sau societate comercială cu capital integral sau parțial de stat, cu titlu permanent ori provizoriu în virtutea legii și se acordă drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor publice sau întreprinderii de acțiuni administrative de dispoziție ori organizatorico-economice, precum și persoana care, în virtutea funcției deținute sau a obligațiilor stabilite printr-un act juridic, întocmește sau emite acte ce creează efecte juridice sau desfășoară o activitate de profil în serviciul instituțiilor respective.

(2) Prin *persoana publică de rang înalt* se înțelege persoana publică al cărei mod de numire sau alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova sau este numită ori confirmată în funcție prin Decretul Președintelui, Hotărâre a Parlamentului ori a Guvernului, precum și persoanele cărora persoana publică de rang înalt le-a delegat împuternicirile sale”.

2. În dispozițiile art.140 alin.(2); art.165 alin. (2), lit. e); art. 176 lit. a); art. 180; art.183 alin. (1); art. 184 alin. (1), lit. a); art. 206 alin.(3), lit. c); art. 225 alin (1); art. 226 alin.(1); art. 248 alin. (5), lit. c); art. 257 alin. (1); art.265; art.309¹ alin.(1) și alin.(3), lit. f); art.310 alin.(2); art.311 alin.(1); art.318 alin.(2); art.320 alin. (2); art. 324 alin.(1) și alin.(3), lit. a); art. 325, alin. (1); art.327 alin.(1) și alin. (2) lit. b); art.328 alin. (1) și alin. (3) lit. b); art.329 alin.(1); art.330¹ alin.(2); art.331 alin.(1) și alin. (2), lit. a); art.332 alin. (1) și alin.(2), lit. b); art.347 alin.(3); art. 348; art. 349 alin.(1); art. 370 alin. (1); art. 378 alin. (1) după cuvintele „persoana” și „persoanei”, sintagmele „cu funcție de răspundere” și „cu înaltă funcție de răspundere” se substituie respectiv cu cuvintele „publică”, „publice” și „publică de rang înalt”.

3. La articolul 256:

la alineatul (1) sintagmele „fără funcție de răspundere” se substituie cu sintagma „care nu este o persoană publică”.

4. Capitolul XV din Partea specială se expune în următoarea redacție:

„Capitolul XV. Infrațiuni săvârșite de persoane publice”.

5. Articolul 330 se exclude.

Articolul II. - Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.104-110, art. 447), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 202:

titlul articolului va avea următorul cuprins:

„ Articolul 202. Măsuri asigurătorii pentru repararea prejudiciului, eventuala confiscare specială a bunurilor și garantarea executării pedepsei amenzii”.

la alineatul (1), după sintagma „prejudiciul cauzat de infracțiune,” se completează cu sintagma „eventuala confiscare specială a bunurilor”;

la alineatul (2), după sintagma „Măsurile asigurătorii pentru repararea prejudiciului” se completează cu sintagma „cauzat de infracțiune, eventuala confiscare specială a bunurilor, precum și pentru garantarea executării pedepsei amenzii”;

după alineatul (3) se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul cuprins:

„ (3¹) Măsurile asigurătorii pentru eventuala confiscare specială a bunurilor pot fi luate asupra bunurilor bănuțitului, învinuitului, inculpatului, menționate în art. 106 alin. (2) din Codul penal, precum și asupra bunurilor altor persoane care le-au acceptat știind despre dobândirea ilegală a acestora.

(3²) În cazul în care, bunurile care urmau a fi supuse confiscării speciale nu mai există, pot fi luate măsuri asigurătorii pentru confiscarea contravalorii acestora”;

la alineatul (4) după sintagma „bunurilor învinuitului sau Inculpatului” se completează cu sintagma „reieșind din suma amenzii maxime care poate fi stabilită pentru infracțiunea comisă”.

2. La articolul 203:

la alineatul (2) cuvântul „și” se substituie cu cuvântul „sau”, iar sintagma „a bunurilor destinate săvârșirii infracțiunii, folosite în acest scop sau rezultate din infracțiune” se substituie cu sintagma „specială sau contravaloarea bunurilor utilizate la săvârșirea infracțiunii ori rezultate din infracțiune”.

4. La articolul 205 alineatul (1), propoziția a doua se exclude.

Președintele Parlamentului

NOTĂ EXPLICATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Necesitatea elaborării proiectului prezentat rezultă din prevederile activității 1, acțiunile 1.3) și 1.6) din Capitolul I al Planului de acțiuni pentru realizarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției pe anii 2007-2009, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 413-XVI din 21.12.2006 și Recomandările Grupului de State Contra Corupției (GRECO), expuse în Raportul de evaluare a Moldovei, Ciclu II, adoptat la 9-13.10.2006 la Strasbourg.

Prezentul proiect are ca scop ajustarea legislației naționale în domeniul contracarării corupției la prevederile:

- Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New-York la 31 octombrie 2003, ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 158-XVI din 06.07.2007;
- Convenției penale privind corupția, adoptată la Strasbourg la 27 ianuarie 1999 ratificată prin Legea nr. 428-XV din 30.10.2003.

Prezentul proiect are drept finalitate, de asemenea, racordarea prevederilor legislației în vigoare la cele ale Legii nr. 90-XVI din 25 aprilie 2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției. Astfel, potrivit prevederilor art. 4 al acesteia conceptul de „subiect al actelor de corupție” are o sferă cu mult mai largă decât noțiunea stipulată de art. 123 al Codului Penal, și include persoanele care dețin funcții de demnitate publică; funcționarii publici; judecătorii, procurorii, ofițerii de urmărire penală, militarii, colaboratorii serviciului diplomatic, ai serviciului fiscal, ai serviciului vamal, ai Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, ai organelor securității statului, afacerilor interne; conducătorii și adjuncții lor din instituțiile publice, din întreprinderile de stat sau municipale, din societățile comerciale cu capital majoritar de stat; persoanele care sînt mandatate, conform actelor normative, să ia decizii în privința bunurilor aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, inclusiv în privința mijloacelor financiare, ori care au dreptul de a dispune de astfel de bunuri; persoanele care prestează un serviciu public; funcționarii publici după expirarea mandatului, demisionați sau demiși, în conformitate cu legislația în vigoare; persoanele de încredere ale concurenților electorali; notarii, auditorii, avocații și reprezentanții în instanțele judecătorești.

Astfel, proiectul presupune modificarea și completarea art. 123 din Codul penal și anume introducerea noțiunilor de „persoană publică”, „persoană publică de rang înalt” și descrierea semnelor definitorii ale acestora, în așa fel încît subiectele mai sus menționate să fie pasibile de sancțiune penală pentru comiterea unor acte de corupție. Prin urmare, sfera noțiunii de „persoană publică” este conformă rigorilor impuse de Convenția ONU împotriva corupției precum și de Legea cu privire la prevenirea și combaterea corupției.

În acest context, menționăm că legalitatea aplicării prevederilor propuse spre adoptare, va fi asigurată de abordarea sistemică a activității de combatere a actelor

de corupție și a celor conexe acestora, reieșindu-se atât din stipulările convențiilor mai sus nominalizate, cât și din prevederile art. 4 al Legii cu privire la prevenirea și combaterea corupției, acest fapt va evita subiectivismul în interpretare și va asigura previzibilitatea aplicării legii penale.

Individualizarea propriu-zisă a sancțiunilor corespunzătoare infracțiunii comise, în cazul în care subiect activ va fi „persoana publică” și „persoana publică de rang înalt”, se va face inclusiv reieșind din statutul, drepturile și obligațiile fiecărei persoane publice luate în parte.

Noțiunile de „persoană publică” și „persoană publică de rang înalt”, se propun, deasemenea și reieșind din principiile generale ale dreptului penal, adică în calitate de subiect al infracțiunii poate fi doar „persoana...”, nu funcționarul, noțiune care este prevăzută în alte legi organice. De asemenea, tot în această ordine de idei titlul Capitolului XV din Partea specială a Codului penal se expune în redacție nouă, fiind redenumit „Infracțiuni săvârșite de persoane publice”.

Art. 256, alin. (I) din Codul penal se modifică prin substituirea sintagmei „fără funcție de răspundere” cu sintagma „care nu este o persoană publică” fapt ce este motivat de modificările operate la celelalte articole ale Codului penal. Astfel, odată cu introducerea unei noi noțiuni de „persoană publică”, în mod logic se impune o altă delimitare față de cea în prezent utilizată, adică nu cea de „cu funcție de răspundere/fără funcție de răspundere” ci cea de „publică/nepublică”.

Art. 330 din Codul penal se exclude, deoarece acțiunile infracționale descrise în acesta cad sub incidența normei cuprinse în art. 324, ca urmare a introducerii în legea penală a noțiunilor de „persoană publică” și „persoană publică de rang înalt”, care cuprind toate categoriile de angajați dintr-un organism public.

Art. 202, alin. (1) din Codul de procedură penală se completează cu o prevedere, care stabilește expres că măsurile asigurătorii se aplică inclusiv pentru eventuala confiscare specială a bunurilor. Totodată, articolul menționat se completează cu două alineate noi, care prevăd că măsurile asigurătorii pentru eventuala confiscare specială a bunurilor pot fi luate asupra bunurilor bănuitului, învinuitului, inculpatului, menționate în art. 106, alin. (2) din Codul penal, precum și asupra bunurilor altor persoane care le-au acceptat știind despre dobândirea ilegală a acestora, iar în cazul în care, bunurile care urmau a fi supuse confiscării speciale nu mai există, măsurile asigurătorii pot fi luate pentru confiscarea contravalorii acestora. În așa mod, se largesc pîrghiile juridice ale organelor de drept pentru asigurarea eventualei confiscări speciale.

În art. 203, alin. (2) din Codul de procedură penală, care stipulează scopurile aplicării punerii sub sechestru, cuvîntul „și” se înlocuiește cu cuvîntul „sau”, în așa mod, eventuala confiscare a bunurilor fiind prevăzută ca scop distinct pentru aplicarea măsurilor asigurătorii. De asemenea, alineatul se modifică prin includerea prevederilor potrivit cărora măsurilor asigurătorii pot fi aplicate și în scopul confiscării contravalorii bunurilor, în cazul în care acestea nu mai există. Acest fapt vine să realizeze conformitatea legislației naționale cu prevederile Convenției ONU împotriva corupției, care în speță, în art. 31 face referință la obligativitatea luării măsurilor pentru asigurarea confiscării produsului infracțiunilor.

Din art. 205, alin. (1) Cod de procedură penală se exclude prevederea potrivit

căreia se interzice punerea sub sechestru a bunurilor în lipsa acțiunii civile și dacă pentru infracțiunea incriminată bănuیتului, învinuitului, inculpatului nu poate fi aplicată confiscarea specială a bunurilor. Motivul excluderii acestei prevederi se explică prin faptul că, în multe cazuri, organele de urmărire penală nu au posibilitatea de a aplica sechestru asupra bunurilor, deoarece nu este înaintată acțiunea civilă, inițierea căreia poate constitui o problemă de timp. Drept urmare, figuranții în cauzele penale au toate posibilitățile de a înstrăina pe parcursul procesului penal bunurile ce pot fi sechestrate. Pe de altă parte, în cazul *confiscării speciale* (spre deosebire de *repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune*), acțiunea civilă nu este necesară. Astfel, prin modificarea propusă se largesc pârghiile juridice ale organelor de drept de a aplica măsuri asigurătorii pentru eventuala confiscare specială a bunurilor.

Din considerentele sus-expuse, concluzionăm că prevederile proiectului menționat vor contribui la eficientizarea măsurilor legislative de contracarare a fenomenului corupției, precum și vor asigura respectarea angajamentelor normative asumate pe plan internațional.

**Director al Centrului pentru Combaterea
Crimelor Economice și Corupției**

Sergiu BURDUJA